

شیرین عبادی

در دوازدهمین اجلاس برندگان صلح

تساوی حقوق شهروندان اصل اساسی است. دمکراسی در هیچ کشوری نمی تواند برقرار باشد وقتی حقوق نیمی از جمعیت آن به دست فراموشی سپرده می شود. از همین روست که زنان، بویژه در ایران، برای پیشبرد دمکراسی فعالیت می کنند.»

شیرین عبادی همچنین به چگونگی ایجاد «شورای ملی صلح» در سال ۲۰۰۷، هنگامی که احتمال جنگ برای ایران بسیار قوی بود و «همراه با آن در داخل کشور نقض حقوق بشر روز به روز بیشتر می شد» اشاره کرد و گفت شورای ملی صلح به پیشنهاد او ایجاد شد که در آن ۸۷ نماینده از گروه های عقیدتی، مذهبی، و قومی گوناگون کشور بر گرد هدف جلوگیری از جنگ گرد آمدند و توانستند پیشنهادهایی در جهت جلوگیری از جنگ به حکومت وقت بدهند.

خانم عبادی گفت: «دبیر این کمیته همکار عزیزم خانم نرگس محمدی بود، که همراه با بسیاری از همکاران ما بازداشت شد و هم اکنون برای گذراندن شش سال دوره محکومیت خود زندانی ست». او گفت: «با یورش حکومت به دفتر این کمیته و بازداشت همکاران ما، این دولت نشان داد که به صلح علاقه ای ندارد.»

حقوق بشر در رأس مذاکرات اتمی با ایران

خانم عبادی افزود: «مذاکرات آمریکا و غرب با ایران نباید تنها در چارچوب برنامه اتمی باشد. بلکه مسأله نقض حقوق بشر و حقوق زنان باید در رأس مذاکرات قرار گیرد.»

خانم عبادی در پاسخ به سوال مجری برنامه که پرسید: «آیا به نظر شما مسأله اتمی ایران نقض حقوق بشر و حقوق زنان را تحت تاثیر

«اجلاس جهانی برندگان جایزه صلح نوبل» از روز دوشنبه ۲۳ آوریل به مدت سه روز در شهر شیکاگو برگزار شد. در این اجلاس ۹ برنده جایزه صلح نوبل، از جمله دالایی لاما رهبر مذهبی تبت، جیمی کارتر رئیس جمهوری پیشین آمریکا، میخائیل گورباچف آخرین رهبر اتحاد جماهیر شوروی شرکت کرده بودند. بنا به گزارش رسانه ها، در اجلاس امسال برندگان جایزه صلح نوبل به پر کردن شکاف های فرهنگی بین نسل جوان در کشورهای جهان توجه شده بود.

خانم شیرین عبادی از جمله مهمانان این اجلاس بود که در دومین میزگرد روز سه شنبه ۲۴ آوریل که تحت عنوان «زنان، سازندگان صلح» برگزار شد، شرکت داشت. در اینجا گزارش خانم پرناز عظیما خبرنگار صدای آمریکا را در مورد این میزگرد که در سایت صدای آمریکا آمده، می خوانید.

در دومین روز از دوازدهمین اجلاس برندگان جایزه صلح نوبل که در شیکاگو برگزار شد، دو میزگرد برگزار شد. در نخستین میزگرد تحت عنوان «هر فرد می تواند تغییر ایجاد کند»، دو رئیس جمهوری پیشین برنده نوبل صلح، فردریک ویلم ده کلرک و لئو والس، در کنار دیگر فعالان صلح شرکت داشتند. در دومین میزگرد روز سه شنبه که عنوان آن «زنان، سازندگان صلح» بود، شیرین عبادی، جودی ویلیامز، برنده آمریکایی نوبل، کاریل استرن از یونیسف، سوزان ناسل مدیر اجرایی آمریکا در سازمان عفو بین الملل، و آقای اودو جانز، از کمیساری عالی پناهندگان سازمان ملل شرکت داشتند. مجری و میزبان این میزگرد، چهره آشنای شبکه بین المللی س.ان.ان، خانم فیونوالا سوینی بود. پیش از آغاز گفت و گو هریک از شرکت کنندگان نقطه نظر خود را درباره صلح بیان کردند.

دمکراسی شرط اصلی برای صلح پایدار

شیرین عبادی در سخنانش گفت که نمی توان درباره صلح سخن گفت و دمکراسی را فراموش کرد. زیرا به گفته او «حتی اگر در دیکتاتوری آرامشی برقرار باشد، آرامشی موقت است. او گفت: «دمکراسی پایه و اساس صلح است. و در دمکراسی،

شیرین عبادی کنار گذاشتن بریدن دست و پا و سنگسار را به عنوان برخی از موارد این عقب نشینی برشمرد.

شیرین عبادی تاکید کرد که: «جنبش زنان در ایران قویترین جنبش در سراسر خاورمیانه است و روزی خواهد رسید که دموکراسی با دستاورد توانمند زنان ایرانی در این کشور مسقر شود.»

مجری برنامه در اینجا از نوع جنبش زنان در ایران سخن گفت و پرسید: «آیا جنبش فمینیستی در ایران از همان نوع است که در تمام جهان است و به صورت جهانی پذیرفته شده؟»

شیرین عبادی گفت: «جنبش فمینیسم در همه جای جهان یکی است. چه در شرق و چه در غرب. زیرا جنبش فمینیستی یعنی اعتقاد به اصل برابری کامل حقوق زن و مرد.»

خانم عبادی انواع دیگر فمینیسم و از جمله فمینیسم اسلامی را مردود شمرد و گفت: «در بعضی از کتاب ها و یا رسانه ها اصطلاح فمینیسم اسلامی را می بینیم. این درست نیست. فمینیسم، فمینیسم است. اسلامی و غیر اسلامی ندارد. یک زن مسلمان می تواند فمینیست باشد. با تعبیر درست از اسلام می توان به حقوق برابر برای زنان دست یافت و ما دنبال این تعبیر هستیم.»

در اینجا مسأله آموزش و نقش آن در برقراری صلح مطرح شد. کارل استرن از یونیسف تاکید کرد که باید بچه ها هم در کنار زنان

خود قرار داده است؟»

گفت: «بله. درست همین طور است. مسأله اتمی اکنون بسیار اهمیت یافته و در مذاکرات تنها از مسأله اتمی ایران حرف می زنند. من خوشحالم که هر دو کشور ایران و آمریکا گفته اند که مذاکرات استانبول درباره مسأله اتمی موفقیت آمیز بوده است. خانم کلیتون در این زمینه گفت اگر مذاکرات در بغداد موفق شود، و دولت ایران حسن نیت خود را در مورد مسأله دست یابی به سلاح اتمی نشان دهد از کمک های آمریکا برخوردار خواهد شد. این یعنی که آمریکا دست دوستی به حکومتی می دهد که حقوق بشر را در بدترین شکل خود نقض کرده است». خانم عبادی افزود: «اولین موضوع مذاکرات اتمی باید مسأله نقض حقوق بشر باشد.»

هیلاری کلیتون پیش تر در زمان جنبش های خاورمیانه گفته بود: «در کشوری که نیمی از مردم آن از حق انسانی خود محرومند، دموکراسی هرگز پا نخواهد گرفت.»

در بخشی دیگر از این میزگرد، بر نقش زنان و حضور آنان در مذاکرات صلح تاکید شد. زیرا به نظر شرکت کنندگان، زنان و کودکان بیش از بقیه گروه ها از جنگ ها آسیب می بینند و از این رو باید صدایی در مذاکرات صلح داشته باشند.

مردان ایران و جنبش زنان

شیرین عبادی در پاسخ به این پرسش که: «در ایران مردان چگونه مبارزه زنان و نیز جایزه نوبل شما را می پذیرند؟»

گفت: «جنبش فمینیستی در ایران بسیار قوی است.

خوشبختانه مردان نیز با آن همکاری بسیار نزدیک

دارند. من خودم همکاران مردی داشته ام که

به خاطر شرکت در تظاهرات زنان به زندان

افتادند. با این حال دلیل اقبال مردان از

جنبش فمینیستی در ایران آن است که

مردان می دانند اگر زنان در کسب

حقوق مساوی موفق شوند در واقع

«قدرت» مذکور مذهب در ایران در هم

می شکند. چون حکومت ایران بر

اساس اسلام، حقوق بشر را، بویژه

از جنبه جنسیتی و در مورد زنان

نقض می کند. ما با این استدلال

مخالفیم و می گوئیم اسلام تعبیرهای

مختلف دارد. می شود مسلمان بود و

به حقوق بشر احترام گذاشت. پس اگر

زنان در این مبارزه پیروز شوند و حکومت

عقب بنشیند موفقیتی برای دموکراسی در

ایران بوجود آمده است.»

در معادلات و مذاکرات، صدا داشته باشند. صدایی که تاکنون شنیده نشده است. او گفت: « بدون دسترسی همه بچه ها به آموزش، بدون حل مسأله آموزش در جهان، ما به جایی نمی‌رسیم.»

شیرین عبادی در تأیید سخنان او گفت: «همان طور که گفتم جنبش زنان ایران قویترین جنبش در خاورمیانه است زیرا در کشور ما بیش از ۶۵ درصد دانشجویان دخترند و بخش مهمی از استادان و معلمان در مدارس را زنان تشکیل می‌دهند. در سایه تدریس این زنان است که نسل جوان ما به آگاهی‌هایی درباره حقوق خود و تعبیرهای گوناگون از قرآن دست یافته و بی‌تردید نسل جوانتر ما قویتر از ماست و قدم‌های سنجیده تری بر می‌دارد.»

آموزش تاریخ، باز نویسی تاریخ صلح

به جای تاریخ جنگ

جودی ویلیامز، برنده آمریکایی صلح نوبل، در این جا به مسأله آموزش تاریخ در مدارس و نقش آن برای استقرار صلح پایدار و ایجاد فرهنگ صلح برای کودکان اشاره کرد و گفت: «اکنون دیگر باید در درس‌های تاریخ آمریکا از کلمات پرطمطراق و پر جلال و شکوه مانند رهبر جهان و قهرمان و غیره دست برداشت. باید به مردم گفت که در جنگ هیچ چیز قهرمانانه‌ای وجود ندارد. درست است که کارهای قهرمانانه در جنگ‌ها وجود دارد، اما در خود جنگ هیچ چیز قهرمانانه نیست. جنگ فقط دعوا برای قدرت است.» جودی ویلیامز نتیجه گرفت که: «پس فقط آموزش زنان برای رسیدن به صلح کافی نیست، بلکه چگونگی این آموزش هم مهم است.» به گفته خانم ویلیامز باید به جای ستودن پیروزی‌های جنگی آمریکا در گذشته و در جنگ جهانی دوم و دیگر جنگ‌ها به کودکان آمریکایی درباره شیوه‌های رهایی از مصائبی که امروز مردم جهان به آنها مبتلا هستند، آموزش داد. شیوه‌های رهایی مردم از فقر، از جنگ، از بی‌غذایی، از استثمار، از بی‌عدالتی و از خشونت» او گفت: «این‌ها را به ما بیاموزید، نه قهرمانی‌های ما را در جنگ‌ها.»

در بحث شیوه درست آموزش تاریخ و اهمیت آموزش برای کودکان و جوانان، شیرین عبادی به نکات دیگری اشاره کرد. او گفت: «ما باید از نو تاریخ را بنویسیم. تاریخ ما تاریخ جنگ است. باید آن را به تاریخ صلح تبدیل کنیم.» او همچنین به آموزش‌هایی اشاره کرد که معمولاً جزو آموزش رسمی مدارس نیست اما کودکان، بویژه پسر بچه‌ها آن را از طریق خانواده خود می‌آموزند. او گفت: «به بچه‌هایمان اسباب بازی و بازی‌های کامپیوتری که کشتن را می‌آموزد ندهیم. بسیاری از بازی‌های کامپیوتری که امروزه رایج شده به بچه‌ها می‌آموزد که چطور به ایران حمله شود. باید این گونه بازی‌ها و اسباب بازی‌هایی که تقلید سلاح‌ها هستند از بازارها جمع‌آوری شوند.»

موانع آموزش و توانمندسازی زنان،

نقش مادران در انتقال فرهنگ مردسالاری

اودو جانز از «کمیساریای عالی پناهندگان سازمان ملل» به موانع آموزش و پیشرفت زنان در بسیاری از نقاط جهان اشاره کرد. مانند قوانینی چون ندادن تابعیت به کودکانی که از شوهر خارجی به دنیا می‌آیند. یا ندادن ارث به کودکان دختر و زنان. همچنین مسأله سیر کردن شکم بچه‌ها بویژه در مناطق محروم و تابو بودن شرکت زنان در امور سیاسی و کار کردن در خارج از خانه را برخی از موانع جدی در راه آموزش کودکان و توانمندی زنان دانست.

شیرین عبادی درباره تذکر جودی ویلیامز که شیوه اندیشیدن مردان درباره زنان و ضعیف دانستن آنان را نیز به عنوان یکی از موانع رشد زنان دانست، گفت: «درست است که درصدی از مردان هستند که فکر می‌کنند بهتر از دیگرانند، بخصوص بهتر از زنانند، اما سوال من این است که این مردان را چه کسانی تربیت کرده‌اند؟ این مردان را زنان تربیت کرده‌اند. زنان هم باید بدانند که آنچه علیه آن می‌جنگند مردان نیستند. بلکه فرهنگ مردسالار است. زنان قربانی این فرهنگ‌اند. متأسفانه در بسیاری از موارد این زنانند که این

فرهنگ را منتقل می‌کنند.» شیرین عبادی نقش زنان را در انتقال این فرهنگ مانند بیماری ارثی هموفیلی دانست که بیماری از طریق مادر و تنها به کودک پسر منتقل می‌شود و دختران را آلوده نمی‌کند. در این بیماری، مادران نقش ناقل بیماری را به پسر بچه‌ها دارند.» او تأکید کرد که: «باید به زنان آموزش داد که دشمن کیست. مردان دشمن ما نیستند. دشمن ما فرهنگی است که برابری حقوقی زن و مرد را رد می‌کند.»

شیرین عبادی در پاسخ به این سوال که سرنوشت بچه‌ها و خانواده تا چه حد می‌تواند از حضور زنان در خدمات اجتماعی جلوگیری کند، معتقد بود که خانواده و داشتن بچه نباید توجیهی برای عدم مشارکت زنان در امور عمومی باشد و برای مثال به مشکلاتی که به خاطر فعالیت‌هایش برای خودش و در کشورش روی داد اشاره کرد. مشکلاتی مانند بستن دفتر وکالت و مراکز آن. جی. او. حقوق بشری، حمله به خانه و تفتیش آن، مصادره و حراج اموال، تهدیدهای دائم، بازداشت شوهر و خواهر. و نیز از زندگی امروزش گفت که به گفته او، «در میان چمدان‌هایش و در پروازها و فرودگاه‌ها» می‌گذرد. اما «با این حال هیچ یک نتوانسته او را از هدفش باز دارد یا از فعالیت‌هایش بکاهد.»

مجری برنامه از خوش بینی خانم عبادی درباره آینده کشورش با توجه به شرایط امروز پرسید. خانم عبادی پاسخ این سوال را مثبت دانست زیرا به گفته او «بیش از ۶۰ درصد مردم ایران جوانند و ظرفیت تغییر دارند.» او افزود: «زنان و جوانان ظرفیت بالایی برای آوردن دموکراسی به ایرانند و من می‌دانم که آنان در آینده نزدیک دموکراسی را در ایران متحقق خواهند کرد.»

روز چهارشنبه ۲۵ آوریل آخرین روز برگزاری دوازدهمین اجلاس برندگان جایزه صلح نوبل در شیکاگو بود و در این روز نیز شیرین عبادی در میزگردی با عنوان «جهانی‌سازی از سلاح اتمی» شرکت دارد.